

בה"י
קונטרס

ג ברות קודש

דברי אלוקים חיים מפ"ק
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בשולחן הטהור רעוא דרעוין
וסעודת מלוא מלכה שב"ק

פרשת נח
יו"ל בשנת תשע"ו

המאור
שבחורה

יו"ל ע"י
מכון המאור שבתורה
שע"י מוסדות טאלנא
עיה"ק ירושלים תובב"א

בה"י דברות סעודה שלישית נח תשע"ב קודש א

ראש חודש רם חשוון

(קיצור דברים)

התיבה חיבור מכל הצריחה כדי שיוכלו גם הרשעים לבוא להתדבקות ע"י תשובה. ואף שלא מלינו שפעל זהם לשון נראה שהיה זהם הרהורי תשובה ע"י התיבה ואם כי לא ילא מכח אל הפועל. הועיל על הגלגולים שנתגלגלו אח"כ כידוע בספרי קודש (שער הפסוקים פר' שמות ד"ה והענין מצוה עם הנז"ל; פר' כי תשא ד"ה ויאמר משה אל ה' ראה אתה אומר אלי), גם יתכן לומר שכמה מהם עשו תשובה ע"י מעשה התיבה והם בכלל אשר צחרצה מתו שכתב צוה"ק (ח"א רה) ע"ש, רק שלא היו כ"כ זכאין לראות צמפלת הרשעים כמו נח. ומתו מקודם. וכו'.

ציאור דצריו הקדושים, שלכאורה היה מקום לתמוה תמיכה רצתו, שהקצ"ה ליוה לנח לצנות את התיבה, והאריך צצנייתה מאה ועשרים בניס תמימות, ונלטה לעשות זאת צפרסוס גדול למען ידעו כל צאי עולם שהקצ"ה מציא מצול לעולם על מעשיהם, ואולי ישו צתשובה, מעתה יש לתמוה שאחר כל העבודה הקשה הזו צמשך זמן ארוך כ"כ, מ"מ לא מלינו ששצ אפילו אחד מהם צתשובה, שהלוא כולם נספו צמצול, לא נשאר מהם שריד ופליע, וחידש הרה"ק השפת אמת זיע"א לגודל הקושיא, שלעולם רעותא עבא לא מתאצדא, וצוודאי שפעלו מעשיו של נח הלידיק, שהיו כמה מהם ששצו צתשובה קודם מותם צמצול, והועילו על הנשמות שנתגלגלו אחריהם צעולם, או שהיו מהם מעטים ששצו

זכינו עתה לג' זמני רלון שנלטרפו יחד, שצ"ק היא עת רלון, ושצ"ק צמנחה היא עת רלון גדול ביותר, רעוא דרעוין, ונוסף על זה שחל ראש חודש רם חשוון להיות צשצ"ק, ג' עיתות רלון שנזדמנו צצת אחת, וצוודאי ניתן עי"ז כוח לעורר צחינת הרלון צכל איש ישראל, לרלות ולכסוף אליו ית"ש צכל עת וצכל מעשה. ואיתא צוה"ק (ח"צ קט) 'לית רעותא עבא דיתאציד מקמי מלכא קדישא'. וכל רעותא עבא משתמרת ופועלת לזמנים עובא.

והנה צעניני הרלון נתחדש לן צפרשתן צ' חידושים הלכה למעשה, העולים מדצרי הרה"ק השפת אמת זיע"א, ראש לכל מה שכתב צפרשתן (תרימ"א ד"ה צרש"י) וזלה"ק 'צרש"י (ו, יד) הרצה רוח והללה לפניו, ולמה הטריחו צצנין זה כו' כדי שיראוהו אנשי דור המצול עוסק צה מאה ועשרים שנה ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם עתיד הקדוש צרוך הוא להציא מצול לעולם אולי ישו צו. הוא כענין הקושיא (תנחומא צראשית יא, הוצא צרש"י צראשית א, ה) מאי עמא פתח צצראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו כו' כי צאמת הלידיקים הם מושרשים למעלה מהטבע וכמו שיהיה לעתיד. ורק השי"ת רלה שיתפשעו קדושתם צכל הטבע כענין שאמרו (פסחים פז) ישראל הם צגלות כדי שיתוספו עליהם גרים כו', וכן הוא צבתלצשות אור התורה צכל מעשה צראשית. וכן היה עשיית

בה"י דברות סעודה שלישית נח תשע"ב קודש ב

וגשרף, וזכו אור כשדים'. נמלא שהרן מסר נפשו
עבור קדושת שמו ית', ואע"פ שלא היתה כוונתו
לגמרי לעוצה אלא לינאל שייעשה לו נס כדרך
שנעשה לאחע"ה, ולא היתה מסירות נפש שלימה
צמטשיו, וכבר אמרו חז"ל (תו"כ אמור ת, ה. והוצא
ברש"י ויקרא כג, לב) 'ונקדשתי בתוך בני ישראל,
מסור עלמך וקדש שמי. וכשהוא מוסר עלמו,
ימסור עלמו על מנת למות, שכל המוסר עלמו
על מנת הנס, אין עושין לו נס, שכן מלינו צחנני
מישאל ועזריה שלא מסרו עלמן על מנת הנס,
שנאמר (דניאל ג יח) והן לא, ידיע להוא לך מלכא די
לאלהך לא איתנא פלחין וגו', מליל ולא מליל,
ידיע להוא לך וכו'. ונמלא שלא היו מעשיו רלויים
כלפי שמיא, שמסר עלמו על מנת הנס ולא לשם
שמים, ומכל מקום רעותא עבא לא מתאדא,
וע"כ אותו רלון עוצ שהיה לו למסור עלמו
למיתה, אע"פ שלא היה לשם שמים, עכ"ז צזכות
אותו רלון פנימי זכה שייהיה צנו צן לוי
לאחע"ה, וזכה שתלא ממנו מלכות בית דוד
ומושיען של ישראל משיח צן דוד, והוא נורא
למתצונן.

ומלמד שהזמן גרמא, שנזמנו לפונדק אחד ג'
עתי רלון גדולים, שצת קודש, ושצ"ק צמנחה
שהוא עת רלון גדול, רעוא דרעוין, ויוס ראש
חודש, שאמר הכתוב (יחזקאל מו, ח) 'וציוס החודש
יפתח', וצתעורר כוח הרלון הגדול הלצה צג'
פעמים דהוי חזקה, ראוי לכל אחד להתחזק
ולצתעורר ציותר צענין הרלון, וכבר הצכרתי
כמ"פ המימרא הנוראה שזכיתי לשמוע
מהרה"ק הפני מנחם זיע"א, שאמר לו הרה"ח
ר' אצרהם מוקועוצסקי ז"ל, שיאמר לו מימרא

צתשוצה שלימה, ומתו עוד קודם צוא המצול,
ולדוחק זה הכניס עלמו השפ"א, רק משום
שהצין שאי אפשר כלל וכלל שכל אותו רלון עוצ,
ילך כולו לאיצוד.

עוד חידש הרה"ק השפת אמת זיע"א (פרשת לך
תל"ז ד"ה עטס), וזלה"ק 'עטס שזכה לוע להיות עם
אצרהם אצינו ע"ה וגם הוא גופא שזכה לצאת
ממנו דוד ומשיח, נראה כי היה צזכות הרן אציו
אף שלא היה מסירות נפש צשלימות ולכך נשרף,
אעפ"כ שריפתו היה צכלל קידוש השם וגשרף
צעבור השי"ת, ואין הקדוש צרוך הוא מקפח
שכר כל צריה לכן זכה לכל זה'. עכדה"ק.

היינו שיש לתמוה כיצד זכה לוע, שנפל עד
הדיועא הכי תחתונה, והיה רדוף ולהוע אחר
החטא לצכות לילך ולהיות צן לוי לאחע"ה,
וצפרע תמוה היאך זכה לוע, שהיה שפל אנשים,
שתלא ממנו מלכות בית דוד, ומשיח צן דוד.

אך הביאור צזה שלוע היה צנו של הרן, והרן
נשרף על קידוש ה', שנאמר (צפרשתן יא, כח) 'וימת
הרן על פני תרח אציו צארן מולדתו צאור
כשדים', ודרשו חז"ל (צר"ר לת, יג, הוצא ברש"י עס) 'יש
אומרים שעל ידי אציו מת, שקבל תרח על אצרים
צנו לפני נמרוד על שכתת את ללמיו והשליכו
לכצשן האש, והרן יושצ ואומר צלצו אס אצרים
נולח, אני משלו, ואס נמרוד נולח, אני משלו.
וכשניאל אצרים אמרו לו להרן משל מי אתה, אמר
להם הרן משל אצרים אני. השליכוהו לכצשן האש

בה"י דברות סעודה שלישית נח תשע"ב קודש ג

ענייניהם, ואחר מכן עצודת היום הקדוש, ימים יולרו ולו אחד זכס, עד שנתעלינו למעלת מלאכים, שזעקים זקול גדול זשכמל"ו, ואחר מכן ילכו מחיל אל חיל לעצודת ההכנה ליו"ט סוכות, ואחר מכן עצודת ימי הסוכות, מוקפים זשמות הקדושים זלל הסוכה, ונטילת ארזעה מינים, ומלות השמחה, ואחר מכן עצודת שמחת תורה, אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלזדו, וכזר לנו עומדים זחודש רס חשון, ומורגל זפי העולם לכנות לו שס מרחשון, גם ע"ש שהוא חודש זלל יוס עוז ויומי דפגרא, אמנס מנהג אצותינו זידינו, כן נהג זקיני כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א, וכך נהגו אצותיו הקדושים, וכן נהג הרה"ק מעריסק זיע"א, לקרות לחודש זה שס 'רס חשון', שזאמת הוא חודש גזוכ מחד, שעתה ניכר ונראה כל עצודת הימים הנוראים, היאך מעלים ומגזיבים את הרלוונות הכוספים אל זחינת המעשה זפועל.

וכל אחד לריך זימים הללו לחשז חשזונו של עולם וחשזון נפשו הפנימי העמוק זיותר, להיכן דעתו נוטה, ולאיזה רלון הוא כוסף ומשתוקק, האס למרות כל הטרדות והעגמת נפש, הוא עכ"פ חושק ומשתוקק להתקרז אליו ית"ש, אין לך דזר העומד זפני הרלון, היכן רלוגו מונח, והנה אמרנו היום זהלל 'מקימי מעפר דל מאשפות ירים אציון' (תהילים קיג, ז), והרה"ק החידושי הרי"מ זי"ע זיאר דזרי את הכתוב (טי) שפ"א פסח תרמ"ו ד"ה שמעתי, ועוד) שאציון פירשו זו חז"ל (ויק"ר לד, ו) שהוא עני מרוד כל כך שהוא תאז לכל דזר, ואין זידו מאומה עד שכל דזר שרוחות עיניו הוא תאז לו מתוך שאין לו מאוס, ומלא שאציון מורה על הרלון הגדול והרחז

ששמע מאזיו הרה"ק האמרי אמת זיע"א, מימרא שוודחי אינו יודע, שפעס אמר לו הרה"ק האמרי אמת זיע"א, שמכזר תמה מה הביאור זמאמר שעזע מופת הדור הרז חיד"א זל"ל (ובלשונו הקדושה 'דער אזולאי') 'אין לך דזר העומד זפני הרלון'. הלוא סוגיא מפורשת היא (זרכות ו) 'חשז לעשות מלוב ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה'. ועוד והוא העיקר הלוא מעשים שזכל יוס שאנשים רזים אינס משיגים את רלוונותיהם, למרות שהס רולים וחפלים זכך זכל לזס ומאודס, אלא אמר הרה"ק האמרי אמת, כוונת הרז החיד"א עמוקה מחד, שאף אס אמנס אין האדם יכול להשיג את כל רלוונותיו, אולם מ"מ הטענה על האדם היא מדוע עכ"פ לא רלה, מדוע לא השתוקק לכך, הלוא 'אין לך דזר העומד זפני הרלון', היינו שאין שוס תירון והסזר למה עכ"פ לא רלה, למה לא חשק והשתוקק לכך, אף אס אין זיכולתו לגמור ולפעול מעשה זה, מ"מ היה יכול עכ"פ לחפון ולכסוף לעשותו, ואין שוס דזר המונע את הרלון, העומד נגד רלוגו של האדם, נגד כוחו לרלות ולהשתוקק, ועל זה ילערך כל אחד ואחד זצוא היום ליתן דין על העשיה, וחשזון על הרלון, שאע"פ שאפשר שהיה אנוס על העשיה, מ"מ על הרלון לא היה אנוס אלא מזיד, והיה עליו עכ"פ לרלות ולהשתוקק לכך.

והנה עתה זראש חודש רס חשון, הוא עיקר אצן הצוחן על כוח הרלון, אחר שעזרנו ז"ה את הימים הנוראים, הימים העוזים, ימי העזודה והרחמים, חודש הסליחות והתשובה זאלול, ואחר מכן עצודת ימי ראש השנה ועצודת תקיעת השופר, ועשרת ימי התשובה עם כל

בה"י דברות סעודה שלישית נח תשע"ב קודש ד

צורא כל עולמים, תנה צני לצך לי, שטיקר
העבודה היא על הרלון הפנימי, שירלה וישתוקק
האדם צתוך תוכיות חדרי לצו ונפשו, שיתן עכ"פ
את הרלון הפנימי אליו ית"ש, וצאופן שהאדם
רולה ומשתוקק צאמת, הרי הוא זוכה לדצרים
הרצה, ואין לך דצר העומד צפני הרלון כפשוטו,
ורעותא עבא לא מתאצדה, ויכולים צימים הללו
לזכות לרומם הרלונות אליו ית"ש, צחינת רם
חשון, וצזה זוכים להמשיך צחינות חודש תשרי על
כל השנה כולה, צחינת יבא רעוא קמיה דתשרי
על עמיה, וצחינה הצ' דחודש זה, צחינת
מרחשון, שאמרו לדיקים שהוא מלשון רחשי
מרחשן שפתיה, שממשיכים עצודת התפילה
והתעוררות הלצ לכל ימות השנה, וע"י שצני
יכספו צכל כיסופי נפשם אליו ית"ש, נזכה
שיביה חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך, אכי"ר.

ציותר, וזה שאמר הכתוב 'מאשפות ירים אציון',
שהקצ"ה מרים ומגציה את הרלונות השוכנים
צאשפתות, את רלונות האדם שחפץ ורולה
לדצרים מאוסים ונחותים, שמונחים צאשפתות
צמקום הצצלים, וצורא כל עולמים צרוצ רחמיו
וחדיו מגציה ומרים את הרלונות אליו ית"ש,
עד שזכה אדם לרומם רלונותיו ותאוותיו לעשות
לונך חלקי חפלת, ועתה הוא הזמן שיכולים
לרומם הרלונות, לרלות ולשאוף ולכסוף לטוב,
להשיג עוד ועוד השגות צתורה ועבודה, צתפילה
וצמידות טובות.

ועל זה אמר הכתוב (משלי כג, כו) 'תנה צני לצך
לי'. צחינת הלצ מורה על עולם עומק הרלון
הפנימי, צחינת רלון הלצ הכמוס, ועל זה מצקש

בה"י דברות מלוח מלכה נח תשס"ו קודש ה

תנרבא"ז פרק יז אות יח:

שסבל אותו אדם סבל נורא וקשה עד כדי כך, למה זה המתין עד שיהא הבן הנוולד לאותו אדם, בן חמש שנים, ורק אז ילמדו לומר ברכו את ה' המבורך, והלוא יש לו למהר ולזרו נפש התינוק ההוא, שכבר בגיל ג' שנים יאמר ברכו את ה' המבורך, ויפטור את אביו מדן הדין הנורא והאיום הלזה.

ואם בדורנו אנו, שוודאי ירידת הדורות גרמה לחולשת הדעת ומיעוט הבנת הלב, יכולים ללמד לבני ג' שנים לומר נוסח ברכו את ה' המבורך, וכפי שראה כל אחד זה עתה בשמחת תורה, שמעלים נערים קטנים בני ג' ובני ד' לתורה, והם יודעים לומר ברכו את ה' המבורך, עאכ"ו תינוק כזה אשר רבן יוחנן בן זכאי עצמו מטפל בחינוכו, בוודאי שהיה יכול להביאו לכדי הבנת וידיעת נוסח ברכו את ה' המבורך, אפילו עוד קודם שלוש שנים, ולמה זה המתין עד חמש שנים, שהוא זמן מופלג ביותר, וכל אותו הזמן אביו של אותו התינוק מתייסר ביסורים נוראים וקשים שאין יכולים להעלותם על הדעת.

וכהאי גוונא יש לתמוה בהא דאמרו במדרש (תנחומא קדושים יד) 'והיה כי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פרוי שלום שנים יהיה להם ערלים לא יאכל (ויקרא יט, כג), מדבר בתינוק, שלש שנים יהיה לכם ערלים, שאין יכול לא להשיח ולא לדבר, ובשנה הרביעית יהיה כל פרוי קודש (שם כד), שאביו מקדישו לתורה, הילולים לה' (שם), מהו הילולים, משעה שמהלל להקב"ה, ובשנה החמישית תאכלו את פרוי (שם כה), משעה שהוא מתחיל לקרות בתורה, להוסיף לכם תבואתו (שם), מכאן שנו רבותינו בן חמש שנים למקרא'.

אמר רבי יוחנן בן זכאי פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאתי אדם אחד שהוא היה מלקט עצים ודברתי עמו ולא החזיר לי דבר, ואחר כך היה בא אלי אמר לי רבי מת אני ולא חי, ואמרתי לו אם מת אתה עצים הללו למה לך, ואמר לי רבי האזין לי מה שאומר לך דבר אחד, כשהייתי חי אני וחברי היינו עוסקין בעבירה בפלטרין שלי, וכשבאנו לכאן גזרו עלינו גזר דין של שריפה, כשאני מלקט עצים שורפין את חברי, וכשהוא מלקט עצים אז שורפין אותי. ואמרתי לו דינכם עד מתי, ואמר לי כשבאתי לכאן הנחתי את אשתי מעוברת ויודע אני שזכר היא מעוברת, לכן בבקשה ממך הוי זהיר בו משעה שיהיה נולד עד שיהיה בן חמש שנים הולך אותו לבית רבו למקרא, כי בשעה שהוא יאמר ברכו את ה' המבורך אז יהיו מעלין אותי מדינה של גיהנם'.

לכאורה יש לתמוה על מעשה זה תימה גדולה, מאחר וראה רבן יוחנן בן זכאי בצערו של אותו איש ישראל, שבכל יום ויום יש עליו ללקט עצים לשריפתו, והוא סבל נורא ואיום שאי אפשר לאדם לעמוד בו, ולמה זה המתין ריב"ז עד שבא התינוק לבן חמש למקרא, ולא הקדים ללמוד נוסח הברכה עוד קודם, ומצינו גירסא נוספה במעשה זו, שהובאה במדרש (מדרש עשרת הדברות ומע"ז הובא באו"ז הלכות שבת סי' ג) 'פעם אחת היה ר' עקיבא מהלך בדרך ומצא אדם אחד שהיה מכוער ביותר והיה נושא משאוי גדול של עצים שלא היה אדם בעולם ולא חמור ולא סוס שיכול לטעון כמותו, אמר לו ר"ע משביע אני אותך בשבועה שתאמר אם אתה בן אדם או שד או מאיזה בריה אתה. א"ל רבי אדם הייתי וכבר נפטרתי מן העולם ההוא, ובכל יום ויום אני מביא משאוי כזה ומכניסין אותי בתוך הגיהנם ושורפין אותי בתוכה שלש פעמים ביום'. ולגירסא זו הוא תמוה יותר, מאחר שראה ר"ע

בה"י דברות מלזה מלכה נח תשס"ו קודש ו

ע"כ המתינו ריב"ז ור"ע עד חמש שנים, שיהיה התינוק ההוא בן חמש שנים למקרא, כדי שיוכל ללמוד ברכו את ה' המבורך, ואע"פ שהיה יכול ללמדו בן עוד קודם לכן, מכל מקום לימוד זה שמלמדים ומאלפים את התינוק לחזור כמעשה קוף בעלמא על פסוקים ודברי תורה, אע"פ שיש בזה מעלות רמות ונשגבות, מכל מקום תורה ותפילה באופן הזה עדיין אין בכוחם להוציא את האב מדינה של גיהנום הנורא, ואף שבוודאי יש במעשים הללו נחת רוח כלפי מעלה, מכל מקום אין בכוח דברי תורה הללו להוציא מדינה של גיהנום, ובשמים אין מתפעלים מכשרונות של ילדים צעירים, ומחריפות מוחות העילויים, אלא אך ורק מתורה הספוגה ובלולה בגוף הנערים, מתורה הנלמדת בהבנה והשגה כל שהיא, וע"כ רק כאשר בא התינוק לבן חמש שנים למקרא, שהוא עומד מעט על דעתו, ויש לו איזה השגה והבנה בתורה"ק, רק מאותה שעה יכולים הדברים להשפיע ולפעול גדולות ונצורות בעולמות העליונים.

ובשנוסיף ונעמיק, נמצא בזה דבר לימוד והדרכה לכל אחד ואחד, שהוא שייך ומקושר נמי לפרשת השבוע, פרשת נח, הנה אמר הכתוב (דברים לב, ז) 'זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך'. ודרשו חז"ל בספרי (האזינו פ"ס ש"י, ומע"ז ברש"י שם) 'זכור ימות עולם, אמר להם הזכרו מה שעשיתי לדורות הראשונים מה שעשיתי לאנשי דור המבול ומה שעשיתי לאנשי דור הפלגה ומה שעשיתי לאנשי סדום. בינו שנות דור ודור, אין לך דור שאין בו כאנשי דור המבול ואין לך דור שאין בו כאנשי סדום אלא שנדון כל אחד ואחד לפי מעשיו'. נמצא שמוטל חיוב על כל אחד ואחד, ללמוד ולשנן ולזכור מעשי דור המבול ומעשי דור הפלגה, לידע היאך לא לילך בדרכם ולנהוג במעשיהם הרעים, וזהו שסיימו שם בספרי, שאין

והוא תמוה למה ימתינו ההורים עד חמש שנים טרם ילמדו את בנם תורה, והלוא כבר משעה שהתינוק מדבר כבר יש ללמדו תורה, וכמו שאמרו חז"ל (סוכה מב.) 'קטן היודע לדבר אביו לומדו תורה וכו', מאי היא אמר רב המנונא תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב'. ומאותה שעה כבר אפשר להוסיף וללמדו תורה, ואדרבא שפי ליה כתורא, להוסיף ולהרבות תלמודו, ולמה זה ממתינים עד חמש שנים.

על כרחנו ללמדנו בא, שנאמרה כאן הוראה ברורה לכל אחד ואחד, שאע"פ שבאמת יכולים ללמד לבנים הקטנים בני שלוש שנים, ועוד קודם לכן משעה שהם יודעים לדבר, דברי תורה ותפילה, ויכולים ללמדם להגות ולומר פסוקים ותפילות בלא קושי כלל, מכל מקום חכמינו זכרונם לברכה בעומק ורוחב הבנתם, מצאו שפסוקים הללו שמלמדים את הקטנים, אף שהם יכולים לחזור ולשנן אותם, ולידע אותם על פה, מ"מ מחמת קוצר דעתם ומיעוט הבנתם, אין הדברים נקנים בלבבם, ומאחר ועיקר ענין לימוד התורה"ק, אינו עצם ידיעת התורה"ק, אלא שיחקקו דברי התורה בגופם ויספגו בדמם, למען יעמדו ימים רבים, שיוכלו דברי התורה הללו להיות למחסה למגן ולצנה בפני כל הנסיונות שיעמדו לו לאדם בכל ימי חייו, ועל כן צריך להמתין שלוש שנים, שלוש שנים יהיה לכם ערלים, ואחר מכן בשנה הרביעית יהיה כל פריו קודש הילולים לה', שאביו מקדישו לתורה ומהלל ומשבח משך שנה תמימה ומודה ומקלם לבורא ברוך הוא על המתנה הטובה שקיבל מאוצר מתנות הינם, נשמת ילד יהודי, צאן קדשים, ורק אחר כל הזמן הארוך הזה, כשמתחילים ללמוד עם התינוק תורה, יכולים דברי התורה שמגיעים אחר ההכנה המרובה בתפילות ותחנונים הודאות וגעגועים, להשפיע ולהותיר רישומא דקדושה בגוף הנער, עד העת שגם כי יזקין לא יסור ממנו.

בה"י דברות מלזה מלכה נח תשס"ו קודש ז

בניהם, עד שהם מוסרים נפשם עבור בניהם, ועל אחת כמה וכמה אדם בר דעת, ובפרט אב על בנו, שהוא רגש האהבה והרחמנות הגדול ביותר, וכדכתיב (תהלים קג, יג) 'כרחם אב על בנים'. והיאך אפשר שיתהפך לב אב על בנו עד שיהיה אכזרי להורגם בכדי להציל עצמו, והוא היפך דרך הטבע, ואפילו אם נימא שאפשר שיהיה בעולם מציאות רחוקה ותמוהה זו, עדיין יש לתמוה איזה לימוד ביקשו חז"ל ללמדנו בדברים הללו, וכי יש לך אדם אחד מישראל שיעשה מעשה אכזרי כזה לבניו ולבנותיו, והוא דבר שאי אפשר בעולם שיארע, ואטו משום רשע אכזר אחד הוצרכו חז"ל להזכיר מעשה זה, וללמדנו לימוד הנוגע לכל אחד ואחד בכל הדורות.

אמנם הביאור בזה הוא, שאף שוודאי לא יתכן שיארעו מעשי אכזריות, ובפרט בדורנו אנו, מכל מקום ביקשו חז"ל להשמיע שמי שמבקש ומחזר אחר הנאותיו ותאוותיו, והוא להוט אחר סיפוק כל צרכיו במנוחת הנפש ובשלווה, יש לו לידע שהוא עלול מתוך רדיפתו אחר הנאותיו, להגיע עד מעשי אכזריות לילדיו אם הם יפריעו להנאותיו, ומי שנוהג במנהג נפסד ונורא זה, שהוא משועבד להנאותיו ותאוותיו, הרי הוא מתייצב על דרך לא טוב, ובעצתו של היצה"ר, שהיום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך, סופו ליפול לדרגות הכי תחתונות, ולמעשי אכזריות ממש, והנה חז"ל ידעו למצוא את נקודת הענין, והחוו באצבע על שורש הענין, שמי שהוא רדוף ולהוט אחר הנאותיו, ומתוך כך אינו מוצא זמן וכוחות להאזין לבניו ולבנותיו, להקשיב לרחשי לבם, הרי הוא יכול להגיע עד הדיוטא הכי תחתונה רח"ל.

ובזה יתקשר הענין עם הענין שדברנו בו, שבדורות האחרונים נהגו לשלוח את הבנים והבנות לבתי החינוך, עוד קודם הגיעם לבן חמש

לך דור שאין בו כאנשי דור המבול, היינו שבכל דור ודור מתעורר ומתחזק היצה"ר להביא את כל איש ישראל עד לבחינת אנשי דור המבול, שנגזרה כליה על כל העולם כולו בגינם, והוא דבר שצריך כל אחד להתבונן בו, לראות שלא דבק בו ח"ו ממעשי אנשי דור המבול ודור הפלגה, להתרחק ולהסתלק מכל קירוב עם מעשי אנשי דור המבול.

והנה מצינו דבר נורא במעשי אנשי דור המבול, הוא שאמרו במדרש (תנחומא בפרשתן י) 'ורחמי רשעים אכזרי (משלי יב, י) אלו דור המבול שהיו אכזרים. אמרו רבותינו בשעה שהעלה הקדוש ברוך הוא את התהום, והיו רואים את המעינות עולות עליהם, מה היו עושין, היה להם בנים הרבה, והיה כל אחד ואחד נוטל את בנו, ונותנו על התהום, והיו המים מתגברים, הוי אומר ורחמי רשעים אכזרי, ומנין שהיו עושין כן, שכן איוב אמר עליהם ישכחהו רחם מתקו רימה עוד לא יזכר (איוב כד, כ), הרחם שלו שהיו בניו, ומה עשה להן הקדוש ברוך הוא, הוריד עליהן מבול של מעלה ושברן, שנאמר (איוב שם) ותשבר כעץ עולה'.

ולכאורה דברים הללו תמוהים מאד, הלוא אפילו חיות השדה הטורפים האכזריים, טבע הקב"ה בטבען לרחם על בניהם, והם מוסרים נפשם עבור בניהם, וכענין שאמר הכתוב (דברים לב, יא) 'כנשר יעיר קנו על גזוליו ירחף יפרש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו'. ופירש"י שם מהז"ל 'יפרוש כנפיו יקחהו' – כשבא ליטלן ממקום למקום אינו נוטלן ברגליו כשאר עופות, לפי ששאר עופות יראים מן הנשר, שהוא מגביה לעוף ופורח עליהם, לפיכך נושאן ברגליו מפני הנשר, אבל הנשר אינו ירא אלא מן החץ לפיכך נושאן על כנפיו. אומר מוטב שיכנס החץ בי ולא יכנס בבני'. נמצא שאפילו העופות שאין בהם דעה, טבע בהם הקב"ה רחמנות יתירה על

בה"י דברות מלוה מלכה נח תשס"ו קודש ה

שחים עתה בטלפון עם חבריהם בענינים העומדים ברומו של עולם, רכילות וליצנות דברי הבל ורעות רוח, וכאשר הבן או הבת מבקשים את דעתם ושימת לבם, הם ממהרים לדחותם ולהשתיקם, לפי שאין בידם כוח ורצון לשמוע את בניהם ובנותיהם, ולדאבוננו הרב הוא נגע נפוץ ומצוי מאד רח"ל, ואחריתו עדי אובד ח"ו.

ופעמים שהאב או האם כועסים ורוגזים על ענינים שארעו להם, במקום לימודם או בעבודתם, או מכל טעם וסיבה אשר לא תהא, ומתוך כעסם הם באים עד כדי שיבור כלים בחמתם, שהם רוטנים ורוגזים, צועקים ומביישים את ילדיהם, הכל משום כעסם וקצפם בענינים חיצונים, אע"פ שהם באמת ענינים מכעיסים ומכאיבים עד מאד, אך אינם משלימים מוחם על לבם, ומתוך כעסם הם יכולים לפגוע בבניהם ובנותיהם רח"ל, ולב יודע מרת נפשו עד כמה אנו לקויים במידה נוראה זו, שסופה יכולה להביא עד כדי מעשי אכזריות ממש רח"ל.

בן היא בבחינת אכזריות בעניני גשמיות, וכן הוא בבחינת אכזריות בעניני רוחניות, הלוא אמרו חז"ל בספרי (פי תצא פיסקא רנב) 'המחטיא את האדם קשה לו מן ההורגו, שההורגו אין מוציאו אלא מן העולם הזה, והמחטיאו מוציאו מן העולם הזה ומן העולם הבא'. ופעמים רבות שהורים שולחים בניהם או בנותיהם לרחובות העיר לקנות דבר מה או לסדר איזה ענין, ובזמננו אנו שהיצה"ר בוער כאש, הנה צרו צעדינו מלכת ברחובותינו, ורח"ל הרבה חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה, שצעירי הצאן יכולים בניקל להכשל ברחובות העיר במראות אסורים וכל כיוב"ז, ופעמים שההורים עצמם היו יכולים לעשות זאת, רק הם מקילים ופורקים מעליהם העול הקשה, ומעדיפים שבניהם או בנותיהם ילכו עבורם, וצריך לבדוק ולבחון בכל פעם מחדש, אם באמת

שנים למקרא, ואין חוששים לדברי חז"ל בענין זה, שיהיה התינוק בבחינת שלוש שנים יהיה לכם ערלים, ובשנה הרביעית יהי כל פרוי קודש הלולים לה, ורק בשנה החמישית יכנס למקרא ולתלמוד תורה, ומסתמא נעשה הדבר בהוראת שעה של גדולי הדורות, שהבטלה יכולה להביא עד כדי עבירה, אפילו בקטני הקטנים, ובפרט בדור פרוץ ומבולבל כדור העני והיתום שאנו שרויים בו, אך מכל מקום בענין זה צריך כל אחד להעמיק ולבחון עצמו בעמקי הדרי לבבו ונבכי נפשו, לחשב ולבדוק אם הטעם שהוא ממהר ומקדים לשלוח את בניו ובנותיו לבתי החינוך, הוא לטובת הבנים, ומאידך הוא מרבה בשבח הלל והודאה לבורא ית"ש על המתנה הטובה שקיבל בזכות ולא בדין, והוא מוסיף ומתייגע בתפלות ותחנונים, לבקש על בניו ובנותיו שיגדלו ויצמחו ויעשו פרי קודש הלולים, או שכל מגמתו וחפצו בשליחת הבנים לבתי החינוך, הוא בכדי שייקל עליו מעול משאם, ומבקש כביכול להפטר מהם, לפי שהם מפריעים בעדו ובעד מעשיו.

ובענין זה צריך כל אחד ואחד לחשב השבון נפשו עם עצמו, בינו שנות דור ודור, לידע אם ח"ו לא דבק בו מבחינות דור המבול, שהגיעה אכזריותם עד כדי הריגת בניהם רח"ל, ואם ח"ו שמין מבחינה זו לא דבק בו, שהוא מבקש סיפוקו וחיוו והנאותיו, ומוך כך הוא יכול לזלזל בבניו ובנותיו, להשתיקם ולרצות להפטר מהם.

ואמשול בזה משל ודוגמא מצויה מאד בבתי ישראל, שהבן או הבת חוזרים ממקום חינוכם, והם מבקשים לשוח עם האב או האם בענין שטורד את מנוחת נפשם, דברים פעוטים וקלים, אשר בעיניהם הם נראים כצרות גדולות, והאב או האם עסוקים מאד בעניני עצמם, לא שהם טרודים בעניני פרנסה וניהול הבתים, אלא שהם

בה"י דברות מלזה מלכה נח תשס"ו קודש ט

מדינה של גיהנום, מן הדין הקשה שנתונים בו פושעי ישראל, על אחת כמה וכמה שהם יכולים להאריך חיי האבות בטוב ובנעימים, ולהביא שפע ברכה והצלחה, בריאות והרחבה לכל בני המשפחה כאן בעולם הזה.

ואיתא בגמרא (יבמות סב.) 'אמר רב אסי אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף'. ואמרו צדיקי הדור האחרון, שבדורנו אנו מחלקים ומפזרים נשמות גבוהות, שהיו מסוגרות באוצר הנשמות שנים רבות, ועתה בדור האחרון לגלות, מחלקים ומפזרים את אותן נשמות לבתים פשוטים, וכפי ששמעתי כמ"פ ממו"ר הרה"ק הבית ישראל זיע"א, שאמר שמפזרים נשמות מן השמים, והמשיל לזה שהוא כדרך שהוא מפזר וזורק שקדים בסיום עריכת שולחנו הטהור, שהיה מנהגו בקודש ליטול כמה חופנים של שקדים ולזרוק לעבר הקהל, וכך מפזרים נשמות קדושות וגבוהות מן השמים לכל בתי ישראל, ונשמות הללו צריכים ליוהר ולהשמר בהם בכל מיני שמירה מעולה ויתירה, לגדלם ולחנכם שיתעלו מעלה מעלה בתורה וביראה טהורה, במידות ובשמחה, ובזה נזכה בעזר השי"ת לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות על ישראל שלום, אכי"ר.

הענין ההוא הוא ענין נצרך וחשוב עד מאד, ואם באמת אי אפשר לשלוח אדם אחר לשם כך, ורק בדלית ברירה לשלוח את הבנים או הבנות לרחוב העיר, ובאותה שעה לזכור ולעורר על לב דברי אליהו הנביא זל"ט (תנדבא"ר פי"ה אות י) גבי אותו כהן שהיו לו עשרה בנים ובנות 'ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עבירה ולידי דבר מכוער'.

וזה הלימוד הנורא העולה מדברי פרשתן ומדברי אליהו הנביא זל"ט שזכינו בהשגחה פרטית ללמוד זה עתה, שצריך כל אחד לבדוק ולבחון את עצמו, אם אין במעשיו איזה שמין פסול של רדיפת הנאותיו וצרכיו, שיכול לבוא עד כדי הקדמת חיי עצמו על חיי בניו ובנותיו, ועל זה ציוה הכתוב 'בינו שנות דור ודור', ללמוד ולהתבונן שלא יהיו מעשיו בכלל מעשי אנשי דור המבול והנהגתם עם בניהם, להקדים רחמיו וחסדיו לבניו ולבנותיו עוד קודם שהוא דואג ומחזר אחר צרכי הנאות עצמו, וכאשר מחנכים הבנים והבנות באופן כזה, יכולים לזכות שדברי התורה של הבנים הקטנים, מעוררים ופועלים בשמים גדולות ונצורות, ואם דברי התורה והפסוקים הללו של צעירי הצאן יכולים להוציא

‡ לעילוי נשמת ‡

ידידנו הרה"ח המפואר אוצר כל כלי חמדה,
אהוב למעלה ונחמד למטה,

אחד יחיד ומיוחד מבני החבורה וממעתיקי השמועה, המסור
בכל לב ונפש ליבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ולכל ענין
שבקדושה

ה"ה האברך הרה"ח ר' שלמה ז"ל

בן יבדלחט"א הרה"ח ר' זאב דוד שליט"א

עידלמאן

נסתלק בשם טוב

ביום י"ד אדר פורים דפרזים תשע"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

‡ לעילוי נשמת ‡

ידיד ה' וידיד נפש כל חי, איש מסירות הנפש, הולך תמים, ופועל צדק, דובר אמת
בלבבו, לא רגל על לשונו, לא עשה לרעהו רעה, וחרפה לא נשא על קרבו, נבזה
בעיניו נמאס, ואת יראי ה' יכבד, מקים עולה של תורה
מקושר בלו"נ לכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ולהבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
הרה"ח ר' אברהם יהודה זצ"ל ב"ר פסח אליעזר ז"ל

קורדיש

נשיא המכון ומייסדו נלב"ע ח"י מנחם אב תש"ע

ת.נ.צ.ב.ה.

כל הזכויות שמורות

מכון 'המאור שבתורה' שע"י מוסדות טאלנא

ע"ש ר' פסח אליעזר ז"ל

ב"ר זלמן יהודה לייב ז"ל קורדיש

התהלך בתום וביושר תמך מכספו בתורה ובלומדיה

שיכתוב מקלטת, האחריות על העורכים בלבד,

הארות והערות, תרומות והנצחות ניתן לפנות

ת.ד. 50322 ירושלים טלפקס 025827541

מייל tolna10@gmail.com